

2018/1

Poutník

časopis Obce unitářů v Brně

Šest barev duhy poutník v očích má
a sedmou stále hledá.

Jen upřímná pouť ke Světlu
mu k šesti sedmou přidá.

Závoj mámení když dodoutnal,
ze Zdroje Pravdy srdce pije,

ten poutník, který Cestou neklamal,
sedmerou barvou lásky žije.

Obr.1. Zoodiak - Krajina Kozoroha _ _ _ _ _ obálka, s.1

Obr.2. Zoodiak – Kozoroh _ _ _ _ _ obálka, s.2

Obr.3. Zoodiak – Vodnář _ _ _ _ _ text, s.1

Výše uvedené kresby a fotografie - Jarmila Plotěná

Obsah

<i>Obsah</i>	1
Novoroční ohlédnutí (<i>Rev. Mgr. Jarmila Plotěná</i>)	2
Výročí členů	3
Chvála Světla (<i>Rev. Mgr. Jarmila Plotěná</i>)	4
Básně <i>překlad Mgr. Anna Vachudová</i>	9
Denní obloha	9
Věrná milenka	9
Námětem dnešního večera je Láska	10
Na tomto večírku	10
Proč abstinovat	10
Máslem mazat oblohu	11
Astronomická otázka	11
Hází klíče	11
Elegance	12
Zpropadená žízeň	12
Chci, abychom oba dva	12
Můj příbuzný	13
Hluboký konečný význam	13
Představitel neexistuje	14
Co je to láska	14
Vánoční strom (<i>J Grossmann</i>)	15
Sám se všemi a ticho v předvánočních proudech (<i>Pavel Havlíček</i>)	17
Od příštího Poutníka pravidel rubrika (<i>Rev. Mgr. Jarmila Plotěná</i>)	17
Mnoho životů, mnoho mistrů (<i>Ing. Pavel Sedlák</i>)	26
Hledáme	28

NOVOROČNÍ OHLÉDNUTÍ

Vítejte po vánočních svátcích. Také Vám tak rychle uplynuly, (uběhly, utekly nebo uprchly)? Pociťujete ten rozdíl v označení toho „co ony vánoční svátky nám udělaly“? Tedy, přesněji, co my jsme, jeden každý, udělali s nimi? Mohly uplynout jako že „panta rei“ – „všechno plyne“ jak si toho všimli již dávní antičtí, taoističtí, buddhističtí i jiní moudří.

Mohly uplynout a my plynout smysluplně v nich s tím, že si něco z jejich blahodárného času zachováváme pro lepší „člověčenství naše“, např. neuspěchané setkání s přáteli, korespondence (ta skutečná nejen „honem něco napsat“) četba čehokoliv co pro nás má smysl a co si zapamatujeme a bude nám pomáhat ještě za měsíc, za rok... Ty svátky, jako cokoliv jiného, nám mohly také jenom rychle uběhnout, jen tak utéct nebo dokonce uprchnout jako by nikdy ani nebyly – a to by byla škoda.

To, že mnohým vůbec jen tak neuprchly, si připomeneme v tomto čísle Poutníka. Ačkoliv je to číslo pro leden a únor, přináší ohlédnutí za časem vánočním i předvánočním ne snad proto, že bychom chtěli jen vzpomínat a přáli si „zastavit čas“.

Ten jako vzácný a spravedlivě nadělovaný dar je rovněž jedno velké téma. Bez Světla smyslu a naděje by však byl jen kratším či delším temným tunelem, který nevede nikam. Všimněme si, jak čeština je v tomto komplikovaný jazyk. Přísnému logikovi její dvojí zápor nutně musí vadit (vždyť každý rozumný jazyk by to vyjádřil tak, že by se řeklo, že „tunel vede nikam“). Filosof se nad oním dvojitým záporem zamyslí, duchovně laděný jedinec zajásá: „Aha, moudrá čeština nám napovídá, že bez smyslu a bez naděje nevede cesta ani do toho „nikam“, ve kterém by mohlo být obsaženo významné a zcela zásadní Nic, tedy nevede vlastně tam ani tam. Tedy chvála Světlu. Připomeneme si hned první pátek v lednu na naši již tradiční Novoroční Via lucis.

Vítejme v novém roce a to v roce pro nás mnohokrát jubilejním, totiž s nejen pro naše dějiny významnou osmičkou ale dokonce i se státotvornou osmnáctkou na konci.

Vítejte v roce Zemitého Psa, dle cyklu dvanácti zvířat a střídání živlů čínského horoskopu. Pes je ochráncem řádu, pořádku, pravidel a spravedlnosti. Představuje pevnost, odolnost a vůli. Živel Země dle čínské tradice znamená umírněnost, ale také jistotu, stabilitu a realistický pohled na svět. Jestliže si to vše dáme do souvislosti, vychází

nám tedy pro rok Zemitého Psa jedna chvála na nezbytnost řádu, pořádku a dodržování dohodnutých pravidel v rámci celku. Jen tak lze očekávat stabilitu a reálná řešení situací.

Tak na počátku nového roku si připomeňme slova J. A. Komenského:

„Hledá tedy svět a hledáním vyznává, že touží po plnější cestě plného světla. Jestliže tato touha je našemu srdci vštípena bez naděje na splnění, bude třeba zahladit tento výrok: Bůh a příroda nedělá nic nadarmo. A jestliže je nezahladitelný, pak touha nebyla nám dána nadarmo a je splnitelný“

J. A. KOMENSKÝ, Cesta světla, Podlesí: Miloš Palatka - ALMI 2009, s.56.

Světlou cestu rokem 2018 nám všem přeje
Jarmila

Výročí členů

všem členům Brněnské obce unitářů, kteří se
narodili v lednu a v únoru

VŠE NEJLEPŠÍ!

5.1. Milena Peterková

5.1. Vlasta Ratislavová

9.1. Otmar Habrle

21.1. Věra Nebesáčková

23.1. Anna Drlíková

26.1. Květa Košutová

19.1. *paní učitelka Sylvie Kozumplíková .
oslavila 93. narozeniny*

7.2. Ing. Julius Kodrik

....7.2. Jelena Horníčková

..12.2. Bohuslav Páral

CHVÁLA SVĚTLA

Začátkem nového roku v naší brněnské obci máme již nepočítaně let shromáždění s názvem NOVOROČNÍ VIA LUCIS. Jako obvykle zapalujeme kalich nebo svíci, ale při prvním shromáždění v roce přece jen „nějak jinak“, neboť SVĚTLO je o Novoroční Via lucis v centru naší pozornosti. Již po léta si tak připomínáme poselství o Světle, jak nám je zanechal Jan Amos Komenský ve svém spise „CESTA SVĚTLA DOSUD VYHLEDANÁ A I NADÁLE VYHLEDÁVANÁ, to jest promyšlené pátrání, jak v blížícím se soumraku světa úspěšně šířit světlo rozumu, moudrost po všech myslích všech lidí a po všech národech“ takový totiž má název a podtitul Komenského spis napsaný v tehdejší jazyce vzdělců – latině a vydaný původně roku 1668, tedy před 350 lety v Amsterdamu.

Via lucis Komenský napsal již o 26 let dříve v Londýně, kam byl pozván na podzim roku 1641 svými příznivci reformně naladěnými pos-lanci, politiky, vědci a jinými intelektuály, pro které představoval Komenský klíčovou osobnost vědeckého i společenského pokroku v duchu učení Francise Bacona (1561-1626) dle Baconovy zásady „ve věděni je síla“. Hlavním organizátorem návštěvy Komenského v Londýně byl Samuel Hartlib, který sdružoval kolem sebe řadu pokrokově smýšlejících vědců a jehož projekt Office of Adresses (Úřad adres) měl být zárodkem mezinárodní agentury pro sdílení vědeckých a technologických novinek. (V zapomenutém archivu Samuela Hartliba, dnes uloženém v Sheffieldu, byl teprve roku 1958 (!) objeven Komenského spis z období pobytu v Londýně a to reformní Kratičský náčrt porady - Consultationis brevissima delineatio, připomínající svým obsahem Cestu světla.) Sama Via lucis byla poprvé přeložena do češtiny až roku 1920.

Vznikla v atmosféře velikého nadšení a nadějí pro počátek práce na velké všeobecné reformě tehdejšího známého světa, kdy se zdálo dokonce již reálným založení vědeckého kolegia, které by v duchu Komenského usilovalo o radikální změnu školství a vzdělávání. Avšak počínající občanská válka mezi králem Karlem I. Stuartem a parlamentem zmařila všechny nadějně plány, jak o tom píše sám Komenský: „Všechny naše plány byly rozmetány. Ztracena byla celá zima až na to, že jsem (chtěje se zavděčiti různým horlivcům, dychtivým poznati naše plány) napsal rozpravu pod názvem Cesta světla“(1)

Tak vznikl spis o 22 kapitolách, jejichž hlavním motivem je SVĚTLO, a to tak, že je o něm pojednáváno na první pohled z mnoha zdánlivě velmi odlišných hledisek, která však spolu souvisejí, vzájemně se ovlivňují a tvoří celek. Čtenáře navyklého na oddělování jednotlivých vědeckých oborů a okruhů zájmů by nemuselo překvapit, že tehdejší reformní spis o vzdělanosti, školství a společnosti se opírá o křesťanskou víru a používá běžně citáty z bible, že kromě jiného pojednává také o potřebě universálního jazyka a pojednává o mnoha jiných oborech lidské činnosti a k objasnění svých závěrů používá symboliky světla. Nedomnívám se však, že pouze v této „symbolice světla“ je síla poselství Via lucis. To, proč onen drobný spis je skutečnou Cestou světla tkví, dle mého pojetí, v celistvosti chápání života a to jasně a názorně pedagogicky podané, kdy Komenský pojednává o fyzikálních vlastnostech světla a zákonech optiky, jejichž analogii nachází v různých oblastech života. Boha Komenský nazývá Otcem světél, z nichž rozeznává:

- Věčné světlo, které je zdrojem všech světél a přebývá v něm Bůh. Je zatím lidem nepřístupné a proto Komenský o Něm nepojednává.
- Vnější světlo, je dle Komenského „ona záře vnímatelná tělesnýma očima, kterou Bůh osvětlil toto své viditelné jeviště ...“
- Vnitřní světlo „je záře zažehnutá v mysli rozumného tvora, osvěčující a řídící ji na jejích cestách.“

Toto světlo dle Komenského je rovněž trojí: světlo rozumu, vůle a citu.

Analogii kosmu a mikrokosmu vyjadřuje Komenský např takto:

„Jako velký svět vybavil Otec světél svým viditelným světlem, tak i malý svět, člověk, je vybaven svým.“

Zdánlivě dualisticky dodává: „Jako světlo světa má svůj protiklad, tmy, tak i světlo mysli má své“. (2)

Na mnoha místech svého spisu líčí hrůzy a zmatky při nedostatku světla rozumu, vůle, citu a poznání jako oblast vlády temnot. Avšak s konečnou platností je pro Komenského člověk bytosti směřující ke Světlu, přičemž vítězství Světla je nevyhnutelné.

V tomto duchu si každoročně připomínáme Cestu světla v naší obci. Proč? Pro načerpání síly a naděje pro další rok a také proto, že vidíme v Komenského pojetí podobnost s unitářskou cestou jasně vyjádřenou Dr. N.F. Čapkem. Komenský a Čapek měli i přes rozdíly

víry a velký časový odstup jedno společné: hledání a nacházení nejen naděje, ale i řešení v celkem beznadějně době. Jedno měli společné - SVĚTLO, které ctili a jiným přinášeli, aby bylo všem životodárné a společné.

Ostatně, všimli jsme si, co bývá velkým tématem různých náboženství? Je to rovněž SVĚTLO, a to v nejrozličnějších podobách jako oheň, Slunce, Měsíc, plamen, věčné Světlo, svícen, svíce a třeba plamenný kalich unitářů. Ano, všechny formy života příznivého světla poznávali lidé od nepaměti jako dárce života, tepla, bezpečí a tedy i např. dobra, naděje, radosti a moudrosti. Jestliže si představíme rituál jakékoliv podoby náboženství od nejstarších dob po současnost, bude nám nápadný vztah věřících k nějaké podobě světla. Někde v nedohlednu si můžeme představit uctíváče ohně či Slunce nebo Měsíce v pravěku, starověké kulty slunečních a měsíčních božstev, udržování ohně v chrámech starověku, svícny dávného monoteismu v judaismu, věčné Světlo v křesťanských kostelích, až po svíce či plamenný kalich unitářů a světla svící v různých současných modlitebních a meditačních skupinách. Budeme-li se učit jazyku téměř jakéhokoliv rituálu, bez výrazu pro světlo se neobejdeme. Stačí jen zalistovat v posvátných textech prakticky kteréhokoliv náboženství, SVĚTLO jako centrální motiv, nám přímo vysvitne. A povšimněme si, není to světlo jen tak ledajaké. Někdy posvátný text přirovnává Boha ke Světlu života, jindy přímo říká, že život je světlo, někdy Božství přímo se Světlem ztotožňuje a říká tím vlastně totéž co např. Komenský o „velkém světě (makrokosmu). Toto Světlo je všeprosakající a tma pro Ně neexistuje. Jako např. v úryvku Žalmu 139 (3)

„Kdybych si řekl – Snad pohltí mě tma, až světlo kolem mě noc vystřídá,

Tobě nebude temná ani tma,

noc jako den Ti září dá,

tma bude pro Tebe světlu podobná!

Mé nitro zformovals Ty sám,

v lůně mé matky jsi mě tkal.

Chválím Tě za Tvá díla ohromná,

za to, jak podivuhodně jsem udělán

a že mou duši tak dobře znáš!“

nebo v často citovaných verších Janova evangelia (4):

*„Na počátku bylo Slovo a to Slovo bylo u Boha a To Slovo bylo Bůh.
To bylo na počátku u Boha.*

Všechno povstalo skrze něj a bez něj nepovstalo nic, co je. V něm byl život a ten život byl světlem lidí. A to světlo svítí ve tmě a tma je nepohltila. “

Také ve velmi starých posvátných textech hinduismu a buddhismu je Světlo centrem makrokosmu, ale také (a především). Mikrokosmu – člověka, jak naznačuje alespoň malá ukázka z Tibetské knihy mrtvých (5), jejíž vznik se datuje do 8. století n. l.:

*„Kéž zvuky, světla a paprsky se proti mně nepozvednou
a uzřím říše nesčíslných Pokojných a Hněvivých!
Kéž všechny zvuky poznám jako svůj vlastní zvuk,
kéž všechna světla poznám jako své vlastní světlo,
kéž všechny paprsky poznám jako svůj vlastní paprsek!
Kéž poznám bardo jako sebe sama! ... “*

Tak již dávná náboženství chápala Světlo jako společné vesmíru i člověku jednotlivci a všem lidem navzájem. Toto zdůrazňuje také unitářství. Ing. Dr. Otakar Mikeš, DrSc., kterého jsem znala jako významného člena Pražské obce unitářů a autora skript a knih o Náboženství moudrosti, měl za ústřední motiv svého náboženství budoucnosti Slunce. V knize Náboženství moudrosti (6) píše:

„Podněty k slavnostem bude moderní náboženství brát z kosmu, z přírody, z fází Měsíce a zejména ze Slunce a jeho zdánlivé dráhy. Slunce bude přírodním i duchovním symbolem moderního náboženství budoucnosti ... “

Od svých prvních dnů v Unitarii jsem si toto náboženství spojovala s rozžiháním světla, svíce nebo krásného plamenného kalichu. Proto jsem velmi uvítala, že v roce 2016 vznikla slavnost Sdílení světla slavená v čase očekávání vánočních svátků. Pozvánky s obrázkem rozžatého kalichu přišly již podruhé i v právě uplynulém roce. U příležitosti obou slavností vyšly knížečky Sdílení světla. Ta první (7) přináší, mimo jiné i tato slova Dr. N. F. Čapka:

„K čemu je nám světlo? „ Což se přichází s lampou, aby byla položena pod nádobu nebo pod postel? Ne, aby byla položena na svícen? “ (Mk 4, 21.)

Komenský napsal: “Nevědomost – všeho neštěstí lidského i záhuby pramen nej přednější, všade odstraněn budiž od myslí lidských a budiž mu rozžato světlo povšechné. “

To je odpověď na otázku, co se světlem – svítit. Moji starou silnou touhou vždy bylo, aby náš národ patřil k nej osvětlenějším a zvláš-

tě v ohledu náboženském. Totiž, ne aby ve všech jiných oborech byl na úrovni elektriny, zatímco v ohledu náboženském by zůstal u svíček. Často jsem se zlobil na ony církevní učitele a teology, kteří mi v debatách tvrdili, že nemáme lidu říkat pravdu, že jim ty staré bludy dělají dobře a abychom je v nich nechali.“

Knížečka pro rok 2017 přináší úvahy o významu světla a jeho sdílení z různých zahraničních unitářských společenství a úvahu Rev. Petra Samojského. Toto Sdílení Světla doprovázené citáty J. A. Komenského, které 2. prosince 2016 navštívila i osmičlená skupina z naší obce se kromě jiného vyznačovalo sdílením světla v kruhu, jak to navrhla Rev. Sofia Pavala. Velký, světlem rozrůstající se kruh byl působivým prožitkem, právě tak jako rozžihání světél v Ostravské obci unitářů, kterou jsme navštívili o několik dnů později (15.12.). Brněnské shromáždění Světlo vánoc již bylo dva dny před Štědrým dnem, přičemž ostravští unitáři přijeli k nám do Brna.

Inu rozžihání a sdílení světla je krásný a působivý symbol. Za jeho plápolavou září však tušíme také veliké tajemství a neostýchejme se říct, že přímo Tajemství života, Světlo za světlem, Slunce za Sluncem. Tajemství, o němž jen v nejtišších a nejpokornějších chvílích můžeme něco zатуšit něco z Jeho jasu okusit, povídat se o Tom nějak moc nedá, ale zapomenout také ne. Pak už člověk vždycky touží po světle a může svou naději vyjádřit třeba veršíkem:

*„Takový, člověče, los ti byl dán,
abys ke Světlu šel a nepoddal se tmám ...“*

Tak kéž nás Světlo provází na každém kroku.

Citace:

(1) J. A. Komenský, Cesta světla, Podlesí: Almi, M. Palatka 2009, s. 13 a 14.

(2) Tamtéž, s. 65 a 66.

(3) Nový zákon. Žalmy a přísloví, Žalm 139, 11-14 s. 408.

(4) Tamtéž, Evangelium podle Jana, 1-5, s. 115.

(5) Tibetská kniha mrtvých. Bardo thödol (Vysvobození skrze naslouchání), přeložil Josef Kolmaš, Praha: Vyšehrad 1995, s. 175.

(6) Otakar Mikeš, Náboženství moudrosti, Praha: Unitaria 2010, s. 185l.

(7) Sdílení světla, edice a redakce K. Ledererová, Praha: Unitaria, 2016, s. 26.

Básně

Chvádže Šamsuddin Muhammad Háfiz (1320 – 1390)

Denní obloha

Buďme jako
dvě padající hvězdy na denní obloze.

Ať nikdo nevidí naši jemnou krásu,
když se s Bohem držíme za ruku
a přetavujeme se do posvátného bytí, které vzdoruje -
a přesahuje
jakýkoli popis extáze
a lásky.

Věrná milenka

Včera v noci za mnou přišla Luna
s líbeznou otázkou.

Řekla:

„Po miliony let je Slunce
mým věrným milencem.

Kdykoli mu nabídnu své tělo
z jeho srdce vytryskne oslnivé světlo.

Tisíce poté spatří mé štěstí
a radost, ukážou-li na mou krásu.

Háfizi,
je pravda, že naším osudem
je obrátit se k samotnému světlu?“

A já odpověděl:

„Drahá Luno,
nyní, když tvá láska dospívá,
je třeba takto spolu sedávat
častěji,
abych ti ukázal,
jak se stát
tím, kým
jsi!“

Námětem dnešního večera je Láska

Námětem dnešního večera je Láska
a zítra večer také,
ostatně,
neznám žádné lepší téma,
o němž si můžeme povídat,
dokud všichni
nezemřeme!

Na tomto večírku

Nechci zde být jen jedním,
kdo vypráví všechna tajemství,
plní všechny mísy na tomto večírku
a všemu se směje.

Chtěl bych,
abys i ty začal nosit na stůl věci,
které rovněž sytí duši,
stejně jako já.

Takto
budeme moci pozvat
setsakrametsky víc
Přátel.

Proč abstinovat?

Proč
abstinovat od lásky,
když tvá duše
jako nádherná sněžná husa
jednoho dne opustí tento
letní tábor?

Proč
abstinovat od štěstí,
když tvé srdce
se jako obratný lev
blíží
a
jednoho dne zjistí,

že božská kořist
je stále
nablízku!

Máslem mazat oblohu

Vklouznout
do svých bot,
dát vařit vodu,
opéci chleba,
máslem mazat oblohu:

To je dostatečný kontakt
s Bohem během jednoho dne,
aby se z toho každý dokázal
zbláznit.

Astronomická otázka

Co by se stalo,
kdyby se Bůh sklonil dolů
a dal ti obrovský, vlhký
polibek?

Háfiz rád odpovídá na podobné astronomické otázky:
Určitě bys začal
celé dny v extázi recitovat,
nestoudné básně
jako
je tato.

Hází klíče

Malý člověk
staví klece pro všechny
které
zná.

Zatímco moudrý,
který musí sklonit hlavu, když je Měsíc nízko,
rozhazuje
celou noc klíče
prokrásné darebné vězně.

Elegance

Není snadné
přestat o druhých smýšlet
zle.

Většinou se člověk musí spřátelit
s někým
kdo tento velký úkol sám zvládl.

Poté
tě něco toho
začne zbavovat samo.

Pravá elegance.

Zpropadená žízeň

Nejprve
musí ryba říci,
„S touto jízdou na velbloudu
není něco v pořádku -
a já mám zpropadenou
žízeň.“

Chci, abychom oba dva

Chci, abychom oba dva
začali mluvit o této velké lásce,
jako bychom se ty, já a Slunce oženili
a žili v malé místnosti,
vzájemně si pomáhali vařit,
prát,
příst, šít a
starat se o krásná zvířata.

Všichni odcházíme každé ráno
dřít na pozemské pole.
Nikdo nezvedá těžký náklad.

Chci, abychom oba dva začali zpívat
jako dva potulní zpěváci
o tomto neobyčejném bytí,
které sdílíme,
jakobychom ty, já a Bůh byli oddaní

a žili spolu
v malé místnosti.

Můj příbuzný

Sázej
tak, aby rostlo
Tvé vlastní srdce.

Miluj,
aby si Bůh začal myslet,
„Á,
v tomto těle je můj příbuzný!
Měl bych tu duši začít zvát
na kafe
a na rohlíky.“

Zpívej
protože je to potrava
kterou náš hladový svět
potřebuje.

Směj se,
protože je to ten
nejčistší zvuk.

Představivost neexistuje

Dnes večer bys měl přijít ke mně blíž, poutníku,
protože tě budu oslavovat.

Tvá krása mě stále dohání k šílenství,
vzbuzuje stížnosti mých sousedů,
když uprostřed noci začnu křičet,
protože tu radost už nemohu vydržet.

Budu dávat život sluncím,
lesy držet vzhůru nohama
a jemně ze stromů a doupat setřásat zvířata
do svého klína.

To, co považuješ za představu
pro mě neexistuje.
Cokoli můžeš provést ve snu

či na plátně své myslí
mé ruce mohou vytáhnout – živé – z kapsy mého kabátu.

Nemluvme však již o mém božském světě.

Protože to, co dnes večer chci vědět

nejvíc:

Je vše

o Tobě.

Milaräpa Thöpaga (1040 – 1123?)

Hluboký konečný význam

Když u myslí, která ovládne svůj pohled, nastala prázdnota
a ve spokojeném vidění neexistuje ani atom
a pozorující a pozorovatel se kultivují, dokud nezmizí,
tak tento druh získání vhledu zafungoval správně.

Je-li meditace tekoucí řeka jasného světla
a není třeba ji omezovat na sezení a přestávky,
a meditující a předmět meditace se kultivují, dokud nezmizí,
tak toto srdce meditace tluče správně.

Jsi-li si jist, že provádění práce je zářivým světlem
a vzájemné souvislosti prázdnotou,
a konající a konání se kultivují, dokud nezmizí,
pak tento způsob provádění práce funguje správně.

Když předpojaté myšlení se rozplynulo do prostoru,
stejně tak pokrytecké fasády, osm dharem, naděje a strachy,
a vyznávající a vyznání se kultivují, dokud nezmizí,
tak tento způsob držení samáji zafungoval správně.

Zjistíš-li nakonec, že tvá mysl je dharmakája
a sobě i druhým provádíš jen dobré
a dosahující a dosažené se kultivují, dokud nezmizí,
pak toto dosahování funguje správně.

Džaláledin Balchi Rúmí (Mawlána) (1207 - 1273)

Co je láska?

Duše, která žije v tomto světě a nenosí oděv z lásky
takový život je velká ostuda.

Zeptá-li se někdo, co je to láska?

Odpověď zní. Rozpuštění vůle.

Skutečná svoboda přichází k těm,
jež unikli otázkám o svobodné vůli a osudu.
Láska je imperativ.
Dva světy si s ním pohrávají a on si jejich ničivé hry sotva všímá.
Láska a ten, kdo miluje, žijí věčně.
Jiná přání jsou jen náhražkou tohoto stavu bytí.
Jak dlouho budeš ležet s mrtvolou v objetí?
Miluj raději duši, kterou držet nelze.
Cokoli se narodí na jaře, na podzim umírá.
Láska však není sezónní.
Z vína vylisovaného z hroznů čekej kocovinu.
Tato cesta lásky však nemá očekávání.
Je ti zatěžko starat se o tělo?
Tak se ho zbav!
A cestuj snáze.
Křídla ti někdo dá.
Buď čirý jako zrcadlo. neodrážející nic.
Buď prost obrazů a starostí, které se s nimi pojí.
Hleď toho, co se nestydí a nebojí žádné pravdy.
Tvá tvář nechť obsáhne všechny tváře lidí,
aniž bys kohokoli soudil.
Buď dokonalou prázdnotou.
A co je v ní, ptáš se?
Ticho je vše, co mohu říci.
Milenci mají svá tajemství, která neprozrazují.

Překlad Mgr. Anna Vachudová

Jaroslav Grossmann

Vánoční strom

Vánoční úvaha o prachu a vánočním stromu

Tak jsem si opět musel ve svém pracovním koutu, kde mám psací stůl, knihy, noťas – utírat prach. Prostě opět. Odkud se pořád bere? Máte ho také doma, nebo je to jen „vymoženost“ naší domácnosti?

A tak jsem se zamyslel. Prý se ten prach tvoří málem úplně ze všeho. Ze záclon, z koberce, z oblečení, dokonce i z našich těl, nejvíce z kůže, vlasů, atd.

Vlastně se vše rozpadá na prach. Ale je to úplně pravda? Jak se

to vezme. Jsou věci, které se rozpadají na prach minimálně, například sklo, vzácné kameny, a podobně. Ale co naše těla. Jistě, po smrti se také rozpadnou, ale do té doby, dokud žijí, se stále obnovují. Buňky kůže a všech orgánů se neustále obnovují a to obnovování trvá sedm let, než se všechny obnoví. Když si to takto představíme, co je to, co udržuje náš organizmus naživu? Jaká živá síla tento mechanismus obnovy pohání?

Podívejme se na strom. Každý strom má kmen, větve, větvíčky, listy, a ty takzvaně užitečné mají i květy a plody. Ovšem existuje ne-užitečný strom? Vždyť každý strom si žije svým životem, tak jako my, a k tomu „vyrábí“ kyslík z čeho? Stačí mu voda, vhodná půda, teplo a - světlo. I náš vánoční smrček, jedle či borovice byl spojen se zemí a přijímal energii ze Slunce. Není to pro nás krásný příklad? Každá jehlička je spojena s větvíčkou, větvíčka s větví a nakonec spojena s kmenem. Proč? Aby došlo k výměně životodárných šťáv, životodárných energií. Aby se mohl projevit život.

A co tedy náš vánoční stromeček? Mějme v něm krásný příklad života. Vždyť to semínko, co bylo zaseto andělem před více než dvěma tisíci léty, vyrůstá v nový život. On sám se označil jako kmen, z něhož vyrůstají větve, z větví větvíčky a na konci jsou jehličky – my, lidé. Každá tato jehlička je užitečná do té doby, dokud je napojena na větev a kmen. Odpadne-li, pomalu se mění v prach.

A když přicházejí svátky, přijdou andělé, a přidají na stromek světélka, ozdůbky, dobrůtky a nahoru, na samotný vrchol, kde sídlí nejvznešenější větvíčka, mířící přímo vzhůru k nebi, zářivou hvězdu. Symbol Krista.

Celý strom je vlastně symbol mikrosvěta. Ale jen symbol. Ten skutečný mikrosvět jsme my, každý z nás. Uvědomme si, že dokud jsme spojeni s celkem, dokud plníme svou úlohu, která nám byla dána, dotud žijeme. Ne-li, rozpadáme se v prach.

To co naznačuji je analogie související s naším myšlením.

Uvědomění si našeho místa v životě a jeho účelu.

Každá egoistická touha je pro nás cestou rozkladu. Tvořme svou budoucnost kladným aktivním přístupem v přítomnosti.

Ať nám vánoční strom symbolizuje překrásný strom našeho života, ozdobený světélky poznání, mnoha řetězy života, sem tam dobrůtka a na samém vrcholu zářící hvězda Krista, jako náš vzor, naše světlo a krása života.

Napojme se na něj, na Boží Lásku, dárkyni života, na jeho

Moudrost, nositele světla a mějme vůli ke směřování k Boží Pravdě, jako velikému cíli našeho celkového života - ať naplníme poslání vánoce - narození Krista v nás, abychom se předčasně nerozpadali v prach!

Budme jako veliký, živý, zářivý vánoční strom – alespoň v nadcházející sváteční dny.

Naladme se na sváteční strunu života, abychom mohli přijat předávat Boží požehnání!

V Ostravě 15. 12. 2017

Pavel Havlíček - Poutník

SÁM SE VŠEMI, A TICHU V PŘEDVÁNOČNÍCH PROUDECH...

...a tak tu sedím, a dívám se ze všech oken,
vánoce proudí kdesi v ovzduší,
stříbrný sníh mně padá na duši,
a po kostelích, nebo doma, v tichém zadumání při hořící svíci
zašeptá, anebo nahlas odváží se i nevěřící říci
jak ponouká ho boží duch
"Na světě přece jenom existuje Bůh!"

...Je tmavomodrá noc, a na obloze s hvězdami
všemocná ruka Všenikoho, ve svitu Měsíce ,
nám pro štěstí, své tmavomodré závěsy si rozvěsí....
Chci vstát a odejít, a k tomu vy klouznou mně slůvka ze rtů, z retů,
že málo zbylo po Ježíši v Betlémě, že málo zbylo v Nazaretu.....
A člověk dodnes hledá Tě, Bože, ve svém světě.....někdo Tě najde,
a někdo nenajde Tě !!!

PhDr. Bohumil Sláma

Manifest neomodernismu a nové víry

Memento mori a memento Masarycum. Pamatuj na své milované, aby jednou nemuseli lhát jako jsi lhal ty, protože o mrtvých údajně jen dobré. Pamatuj na Masaryka, protože kdyby se ti zjevil, měl by toho na srdci a pověděl by ti toho hodně.

Kdo a kým byl Tomáš Garrigue Masaryk, kdysi nazývaný „The Great Old Man of Europe“? Sice „jen“ Čech, avšak největší novodo-

bý evropský i světový myslitel. Podle jeho současníka, rakouského presidenta Michaela Hainische „nejlepší Evropan, jakého jsem kdy potkal“. Génius s geniální pamětí, filosof, polyhistor a politik.

Když v roce 1937 zemřel, tehdejší francouzský premiér Léon Blum o něm napsal: „Milován a ctěn víc než kterýkoli autokrat, nechtěl být nikdy víc než první občan mezi rovnými. Jeho autorita ve vlastním národě byla nesmírná, ale nevyplývala ani z jeho všemohoucnosti, které by se zmocnil, ani ze strachu, který by naháněl; jejím zdrojem byla vděčnost, důvěra a láska. Proto se všichni demokraté celého světa obdivovali jeho dílu, ctili jeho jméno a posilovali se jeho příkladem.“ Těch, kdo si ho nesmírně vážili, bylo opravdu hodně, a byli mezi nimi i velikáni jako Lev N. Tolstoj, Woodrow Wilson, George B. Shaw, Romain Rolland, Thomas Mann, Rabíndranáth Thákur a další. Filosof Karl R. Popper ho spolu s Winstonem Churchillem označil na největšího politika 20. století a o „Masarykově Československu“ prohlásil, že bylo „nade vší pochybnost nejotevřenější společností, které kdy v Evropě spatřily světlo světa“.

Masaryk byl ovšem především mimořádně soudným, pronikavě myslícím a celistvým člověkem, a navíc ještě mužem činu. Jeho každodenní „sokratovské“ střetávání se s lidmi a jeho politická angažovanost mu dodávaly zpětnou vazbu, jiným myslitelům nedostupnou. Snad i proto na rozdíl od těch, kdo přišli s novými myšlenkami, avšak jejich ideové systémy postupně více nebo méně odvál čas, jeho základní teze přetrvávají a spíše stále nabývají na síle.

Následovníka, který by jasně, kongeniálně a přehledně vytýčil strukturu jeho ideového systému, případně ho rozvedl a nebo dokonce s jeho pomocí přerostl postmodernismus a neoliberalismus, však dodnes bohužel nenašel, snad s výjimkou Ericha Fromma, Karla R. Poppera a Václava Havla. Český filosof Lubomír Nový hovořil o vnitřní logice Masarykova myšlení, plně vyložit ji však nedokázal. Ani tak významní čeští filosofové jako J. B. Kozák, E. Rádl, J. Patočka a M. Machovec se neodpoutali od „vyvážených“ soudů a kritických, analytických či popisných výkladů, z nichž celek zřetelněji nevysvítá. Pokud se jedná o Masarykovy zahraniční současníky či pokračovatele, převážně ho doplňovali svými souhlasnými i nesouhlasnými postřehy, prohlubovali ho a obohacovali, avšak v základních tezích nepřekonali. Byl tvůrcem, spolutvůrcem, anticipátorem, inspiřátorem, integrátorem a „provokátorem“, ke kterému se z jeho následovníků nikdo dostatečně přímo nepřihlásil. Historici, sociologové,

psychologové a pedagogové zejména proto, že se vyjadřoval jinak než oni, nebo proto, že ho buď neznali, nepochopili, pominuli nebo zapřeli; politici proto, že na ně kladl příliš velké nároky. Teoreticky zaměření myslitelé ho nepřijímali pro jeho lidovou srozumitelnost, kvůli níž jim připadal méněcenný. Bylo to pravděpodobně dáno i obecnou lidskou tendencí naslouchat hlavně sobě samému, „vyprávět své“ a upozorňovat především na sebe. Snad to bylo i tím, že Masaryk v mnoha směrech předběhl svou dobu, že viděl příliš dopředu, že se vymykal svému prostředí a že byl nezařaditelný – v dílčím pohledu filosofů, religionistů, historiků, sociologů, psychologů, pedagogů, literárních kritiků a dalších byl „málo“.

Václav Havel přirovnal osud Masarykových idejí k osudu jeho pomníků: „I ony se vynořovaly, zanořovaly a opět vynořovaly, jako by byly zvláštním vegetačním druhem, kterému se daří jen v určitém klimatu, ale který je schopen nepřízeň času a různé pohromy obdivuhodně přežívat kdesi v podzemí, aby při první příležitosti, kdy se klimatické podmínky jen trochu zlepší, vypučel a předvedl svou životaschopnost.“

Masarykova univerzalistická „říše“ není svébytná ani nedostižná v jednotlivostech, ale jako celek. S výjimkou metafyzických otázek tato říše své výboje sice omezila jen na oblasti, které lidské poznání může bezpečně ovládnout, avšak tyto oblasti zůstaly i tak obrovské – dosáhly hranic lidských možností. Její vnitřní systém lze přirovnat k Mendělejevově soustavě prvků nebo k organické architektuře: všechny jádrové teze jsou spojeny a harmonicky skloubeny - od teorie po praxi, od vysoké filosofie po věci každodenního života. O její integritě svědčí i to, že o ní lze jako o celku říct to stejné jako o jejích klíčových „územích“, o humanismu a demokracii: nic smysluplnějšího zatím neexistuje. Křesťanství, marxismus a liberalismus Masaryk překonal tím, že se vyvaroval mýtů, samotné křesťanství i tím, že se „novým náboženstvím“ otevřel agnostikům a ateistům. Vytvořil novou univerzalistickou, transkulturální a nadčasovou ideovou soustavu, postavenou na kritickém myšlení a realistické noetice, které dnes chybí pouze environmentalistika.

Prvním klíčem k porozumění „neuchopitelnému“ Masarykovi je jeho konkretistické a do jisté míry i dialektické myšlení, jak je integroval do snah o nalezení déletrvajících principů a pravd. Je-li jedním ze zákonů dialektiky jednota a boj protikladů, jeho myšlení usilovalo o jednotu, avšak postihovalo a pojmenovávalo i protiklady.

Druhým klíčem je jeho zdánlivě nenápadná teze „jednáním poznáváme“, spadající téměř vjedno s požadavkem co nejužšího sepětí výsledků poznání s činy. Zatímco jiní filosofové přemýšleli, diskutovali, a ‚vyprávěli‘, Masaryk jednal - a už jen tím je přerostl a už jen proto na něj nemohli ‚dovidět‘ a pochopit ho.

Ideově se Masaryk pokusil vyřešit prázdno, jehož prvním projevem byla Francouzská revoluce a které v průběhu devatenáctého století vyústilo do rozporuplné atmosféry fin de siècle a do následného propuknutí 1. světové války. Také další vývoj ukázal, na příkladu stalinismu a fašismu-nacismu, jak lze aktivovat duchovně nenasycené masy, dodá-li se jim jako náhrada za boha jiná vize. Současná euroamerická civilizace našla po 2. světové válce východisko převážně jen v honbě za materiálními hodnotami, což je nyní jednou z hlavních příčin jejího úpadku. Masarykův komplexní důraz na vyšší smysl života, na nadosobní ideály, realistickou orientaci a nesobeckou individualizaci mas je dnes mimořádně aktuální, a to v celosvětovém měřítku.

Uvědomíme-li si, jak široká je obsahová i časová platnost jeho učení, jak je v základních tezích promyšlené, vyvážené a dodnes platné, jak přihlíží k dějinám i k budoucnosti, jak mnoha skutky bylo jím samým potvrzeno a jaký mělo v jeho době a prostředí společenský dopad, můžeme ho považovat - a je jen věcí názoru, zda s nadsázkou nebo bez nadsázky - za krále myslitelů či za ‚krále královny věd‘. Jako jediný v dějinách plně prokázal sílu lidského rozumu a všeobecného, zejména společenskovedního vzdělání.

Je nejen zapotřebí, je nutné se přihlásit ke všemu, čím nás může též dnes oslovit. Jak ovšem říká, „i nejlepššího práva musí hájit lidé činní, nemá-li zůstat na papíře“.

1. Úvod

Má-li být náprava úspěšná, musí být komplexní a všestranná, neboť nebude-li současně napravovat všechno, co vzájemně souvisí, nikdy se nedostanete kupředu.

Comenius

Jako všechny předchozí ideové proudy vzbuzující široký ohlas, přišel i postmodernismus s mnoha přínosnými podněty. Od počátku však v sobě nesl též omyly a mezery, které svými dopady postupně narůstaly. Jeho hlavním postulátem bylo, že osvícenství a modernismus, věřící jednotně v pokrok, se vyčerpaly. Tím se dopustil přinej-

menším nepřipustné generalizace, a navíc z ní neopodstatněně dovo-
dil, že po době jednoty přichází doba pluralismu. Nejhorší na post-
modernismu bylo ovšem to, že se sloučil s neoliberalismem a že se
vstřebáním Hayekova ‚společenského řádu‘ podvolil Novému světové-
mu řádu, který nakonec vyústil v kulturní, morální a mocenský úpa-
dek Západu. Podobně jako byla dekadence manýrismem romantismu,
postmodernismus se stal manýrismem dekadence. Musí být proto vy-
střídán neomodernismem, schopným integrovat a dál rozvíjet dosud
nashromážděné relevantní poznatky lidstva.

Neomodernismus je filosofický a religionistický směr, vycháze-
jící z dějinami prověřeného lidského poznání, počínaje jeho nejstar-
šími kořeny judaismem, konfucianismem, buddhismem, řeckou filoso-
fií, křesťanstvím a islámem, jak se ve společenských vědách a umění
postupně vyvinuly zejména v novověkou reformaci, humanismus,
osvícenství a modernismus, v teologii v unitarismus a ‚nové nábo-
ženství‘ T. G. Masaryka.

Krédem neomodernismu je víra v lidské nadosobní ideály, které
v minulosti opakovaně předcházely pokrokovým náboženským a po-
litickým proudům a hnutím. Jeho hlavní zásadou je polyhistorický
přístup vyplývající z přesvědčení, že každá společenská věda a umě-
lecký obor musí být pokud možno co nejvíc začleněny do ostatních.
Opírá se o novou teorii poznání a vymezuje její dosah. Jeho vertikál-
ní osou jsou dějiny, horizontální osou jsou současné společenskověd-
ní obory včetně ekonomie a environmentalistiky. Jde mu o jejich po-
kud možno komplexní a co nejobjektivnější pochopení a interpretaci.
Vychází z přesvědčení, že i v dnešním globalizovaném a poznatky
zahlceném světě je možno se dostatečně orientovat, pomocí výběru
důležitých a věrohodných informací. Upozorňuje na nutnost uvádět
je do společenského a politického života a dál je rozvíjet. Usilovně
potírá mýty, polopravdy a nepravdy.

Filosofii chápe nejen jako lásku k vědění a moudrosti, ale též ja-
ko centralizovanou a dynamickou myšlenkovou strukturu pokrývající
všechny obory lidského bádání. Koriguje její dosavadní přehlížení
psychologie a umění, formuluje pojmy multilektika a etistní demo-
kracie, polaritu mýtický materialismus vs. realistický idealismus
a přibírá koncept biocentrismu, vyvažující současný antropocentris-
mus. Ústí v pedagogiku a terapii společnosti a v religionistice vyhla-
šuje svobodnou individuální víru připouštějící agnosticismus i ateis-
mus. Formuluje nové, ryze etické Destatero.

2. Nauka o poznání

Poznání je neskonale cennější než všechny požitky světa.

Sokrates

Neomodernismus sice není vědou, o vědy se však opírá. Nauku o poznání (noetiku, gnoseologii) definuje jako vše, co člověku pomáhá k porozumění jeho vnějšímu i vnitřnímu světu. Většinu dosavadních, zejména vysoce sofistikovaných noetických konceptů více či méně pomíjí; jejich hlavní problém vidí v přílišné složitosti, neohraničenosti a proměnlivosti světa, který je vždy jakoby psychologickým projekčním testem, do něhož ‚všichni vždy‘ promítáme svou subjektivitu - naše lidské poznání primárně vychází z naší osobnosti, z našich individuálních zkušeností, vědomostí a emocionality, a staví především na nich.

Věda, a vlastně každý člověk, si obvykle vypomáhá metodou, kterou nastínil filosof Charles S. Peirce a nazval ji abdukci, osvětlováním zvenčí. Tento pojem lze chápat trojím způsobem: zaprvé dohledáváním, tj. získáváním nových informací včetně klasického postupu hypotéza-ověření, dále usuzováním, pokud možno logickým a nezkrasleným, a konečně připojováním osobního pohledu (pokud možno jasně odděleného od všeho ostatního) na danou problematiku. První dva postupy mají omezený záběr, a proto, jakmile se jakékoli uvažování dostane na problematiku širší a měnlivou, začíná rozhodovat třetí postup. Ten sice může pokrýt téměř vše, na druhé straně je však nespolehlivý, protože do potřebné míry ‚pevní‘ můžeme být pouze v dílčích a ohraničených tezích, opřených o potvrzené poznatky. Chceme-li se dostat dál, jsme pak obrazně řečeno jako chodci přeskakující v nekonečně prostorné mokřině z drnu na drn či z ostrůvku na ostrůvek, přičemž se musíme neustále obezřetně rozhlížet kudy se dál vydáme, neboť samotná logika nás může svést do ‚bažin‘. Snad nejvýmluvnější je zde Kantův příklad kategorického imperativu: „Když vrah pronásleduje tvého přítele a zeptá se, jestli se neschoval u tebe a ty mu zalžeš, spácháš zločin.“

Samotné ‚noetické ostrůvky‘ jsou ovšem velmi důležité. Nalézáme je buď prostým nezvratným poznáním nebo vědeckými metodami. Přestože i jich je nekonečné množství, lze je využívat prostřednictvím volby těch nejdůležitějších a nejspolehlivějších, a ‚mokrá‘ místa může do menší nebo větší míry překlenout úsudek. Proto lze lidskou inteligenci nejjednodušeji, ale snad i nejvýstižněji defino-

vat jako schopnost chápat vztahy. Tato schopnost umožňuje dívat se na ‚krajinu‘ jako na celek, vidět na ní i ‚pohoří a údolí‘, tj. vydělovat podstatné od nepodstatného, což je druhý hlavní znak lidské inteligence.

Lépe než filosofie noetiku řeší psychologie. Vedle indukce a dedukce, analýzy a syntézy, konkretizace a abstraktizace atd. hovoří o divergentním a konvergentním myšlení a o otevřenosti či uzavřenosti daného člověka vůči nově se nabízejícím informacím (na což navázal Karl R. Popper, když hovořil o otevřené a uzavřené společnosti). Pojednává též o projekci lidských představ kam nepatří, např. „podle sebe soudím tebe“, o racionalizaci neboli o zdůvodňování jednání daného člověka přijatelnými argumenty, i když motivace je přinejmenším částečně jiná, např. „dělal jsem to kvůli tobě“, o generalizacích, např. „ty mě nikdy neposloucháš“ atd. Vždy zde ovšem zůstává varovný prst hlubinné psychologie, která zdůrazňuje emocemi zkreslené myšlení, jak je zakořeněno u všech lidí.

‚Krajina‘ se navíc neustále dialekticky mění. Ideálem je sice nad ní ‚vzlétnout a mít sokolí oči‘, avšak to je nereálné, už třeba jen proto, že ji nikdy nelze obhlédnout celou a jednou provždy. O to důležitější je pracovat alespoň na vlastních ‚očích‘ a myšlení jako součástech zdravé psychiky. Neomodernismus proto klade důraz nejen na psychologii správného myšlení, ale zejména na jeho osobnostní podmíněnost. Ke kvalitnímu myšlení je přirozeně disponován každý člověk, byť na různé úrovni dané jeho inteligencí a šíří rozhledu, jde ovšem hlavně o to, jak do jeho myšlení zasahují nepříznivé subjektivní, nezdravé vlivy.

Jakýkoli vůdce, pedagogy, psychology a psychoterapeuty počínaje a politiky a jinými celebritami konče, má morální právo vést druhé jen tehdy, je-li svými znalostmi a realistickým úsudkem dál než oni. Psychologové a psychoterapeuti se proto v průběhu svého kariérního života neustále vzdělávají, doučují se v potřebných schopnostech a dovednostech, procházejí různými psychoterapiemi, včetně hlubinných a skupinových, hlavně proto, aby získali pokud možno co největší duševní vyrovnanost a sebenáhled.

Naprostá většina filosofů si počínala naivně, když se zaměřovali na pouhé správné myšlení. Zabývali se vlastně jen špičkou ledovce, neboť jakmile začali ‚vyprávět‘, tento ledovec vystoupil na povrch a noetiku opouštěli a stávali se ideology. Proto se tak často mýlili, neboť své pilíře spojovali a ‚obohacovali‘ subjektivitou a projevovali

při tom nedostatečnou soudnost.

Klasická noetika proto nemá zdaleka takový význam, jak si od ní její průkopníci slibovali. Comtův pozitivismus, tedy zásada „co nevím pozitivně neboli bezpečně, nevím,“ myšlení příliš omezuje; například v právní problematice znamená držet se ne ducha, ale litery zákona. Noetice nepomohla ani dialektika, neboť je příliš dynamická a nedostatečně vyčleňuje stálé či stálejší faktory a jejich vazby. Její předností je ovšem to, že učí dialekticky myslet, což by mimo jiné mělo opět každého vést k obezřetnosti. Neomodernismus dialektiku neodmítá, ale rozšiřuje ji o nový pojem, o *multilektiku*, kterým současně doplňuje noetický pluralismus a strukturalismus. Multilektika přebírá většinu tezí dialektiky, avšak dia-polarity zdůrazňuje jen za určitých okolností. Boj protikladů je totiž v živoucím či jakémkoli měnícím se světě sice velmi častým jevem, jeho význam však není zdaleka vždy rozhodující. Jednak se uplatňuje též soulad, byť obvykle převažuje jen dočasně, jednak pohled na jednodimenzionální polarity naše myšlení nutně zužuje. Lze to osvětlit na příkladu egoismu vs. altruismu: egoismus může být u daného jedince jednak natolik silný, že se stane téměř nepolaritní, jednak může být vystaven celé řadě jiných vnitřních i vnějších a z různých úhlů působících vlivů, takže se v nich naopak propadne do pozadí. Přechody mezi dialektikou a multilektikou a multilektikou, pluralismem a strukturalismem neomodernismus považuje za neostré a všechny mají v jeho uvažování své místo, neboť vnitřní i vnější svět považuje z výše uvedených důvodů za jednodimenzionální, polaritní i pluralitní, a navíc různými směry a různě stabilně strukturovaný. Opět obrazně řečeno, boj protikladů neomodernismus doplňuje o multilektické ‚hejno poletujících ptáků‘, ovšem s tím, že se snaží o jeho déletrvající až pokud možno nadčasové a univerzalistické uchopení. Podobně neostrý rozdíl vidí mezi konkretismem a abstraktismem: konkretismus jsou pozitivistické ‚ostrůvky‘, abstraktismus je pohled z výšky a obojí jsou nezastupitelné a doplňují se. Konkretismus v pojetí neomodernismu nevylučuje abstraktní uchopování konkrétních věcí a naopak. Je něčím velmi jiným než postmodernistický pluralismus.

Masaryk (slovy Karla Čapka v Hovorech s TGM) na téma konkretismu říká: „Mezi poznáním abstraktním a konkrétním není protiklad, poměr je čistě logický a metodický: obojí je ustaveno studiem týchž předmětů, totiž konkrétních věcí. Vývojově a logicky jde abstraktní poznání před poznáním konkrétním. Kdybychom neprošli ces-

tou abstraktního poznání, stáli bychom jako poloslepí před světem konkrétních jednotlivin. Právě k tomu je třeba si nejprve vyabstrahovat, teoreticky zkonstruovat a uvést v systém konstituující prvky a obecné zákony věcí a různých dějů – ale nezapomínat, že pravým předmětem a cílem poznání je ten svět jedinečných bytostí a věcí, který a jen který je nám dán... Konkretismus nestaví proti sobě smysly a rozum, nestaví proti sobě rozum a ostatní duševní činnosti, přijímá člověka v jeho celosti; uznává podstatu a hodnotu všech duševních nadání a činností. Je především kritický; zkušenost kontroluje rozumem... Uznává v přírodě, společnosti a v celém světě jednotliviny a ty se snaží poznávat. Je si dobře vědom, že k poznání jednotlivin dospívá abstraktními poznatky. Pro vědecký výklad má hlavní pravidlo: postihovat věci a vykládat je z nich samých.” Polaritu konkretismu vs. abstraktismu lze uvést též jako příklad neomodernistického multilektického myšlení. V dějinách se ukazuje, že ideové a politické jevy obvykle vykazují jistou periodicitu. Nové ideové proudy mívají zřetelně větší energii a razanci než proudy dřívější, avšak obvykle se postupně vyčerpávají a je možné z toho vyvozovat jistá dějinná pravidla. Do vůdčích proudů ovšem vždy pronikají proudy vedlejší, jejich počet může být velmi různý a mohou mít různou a různě se měnící sílu. Hlavní proudy mívají velmi rozdílnou délku trvání – některé působí po staletí, jiné, zejména novodobé, mohou mít jen jepičí život. Všechny se též mohou vracet nebo naopak navždy zánikat. Jde tedy o různě velká a různě stálá „hejna“. O budoucnosti konkrétních proudů (což bývá právě za daných konkrétních okolností mimořádně důležité) lze sice dělat jisté prognózy, avšak vždy s maximální obezřetností - je třeba uvažovat konkretisticky a k dějinným danostem pouze přihlížet. Varovná je zde například skutečnost (pilíř), že osvícenský a modernistický optimismus sice trval po staletí, v posledních desetiletích se však téměř vytratil.

Nalézání a spojování dílčích poznatků do systémů se v našich myslích děje samovolně. Všichni se pohybujeme v nekonečném množství informací, navíc silně komplikovaném tím, že jsou různorodé, mají různou podobu, povahu a jsou různě spolehlivé. Neomodernismus proto proklamuje důsledný realismus vycházející ze zdravé osobnosti každého daného jedince, a teprve na druhém místě z jeho inteligence a širě a hloubky vědomostí. Vyzdvihuje kritickou, v podstatě ovšem konstruktivní a optimismem podloženou diskusi, vedoucí k přísně věcně i časově střeženým závěrům. Zjednodušeně

řečeno, snaží se vědět co ví, stejně usilovně se však snaží též vědět, co neví. Prioritou neomodernistické noetiky je proto sice poznávání pravdy, současně však též uznává, že lidské poznání je omezené. Pravda (jak ji definoval T. G. Masaryk, tedy jako „to, co bezpečně a kriticky víme“) sice existuje, avšak jak se dotýká věcí od nejjednodušších po nejsložitější, od nejkonkrétnějších po nejabstraktnější, od nejzjevnějších po nejskrytější, od nejstálejších po nejmenlivější a od ohraničených po neohraničené, ztrácí postupně svou pravděpodobnost a lidskému poznání se vzdaluje. Na její hledání a uvádění do života však nelze nikdy rezignovat.

Od tohoto Poutníka pravidelná rubrika

Skoro na každém našem setkání přijde někdo s tím, že „četl úžasnou knížku“...a už nadšeně popisuje co se dověděl, což může být velmi přínosné i pro ostatní. Jenže poreferuje a časem člověk neví, kdo že to napsal (?) jaká to byla kniha, článek (?). Inu „ústní podání“ upadne do zapomenutí a za několik dní přijde zase někdo jiný „...a četli jste...?“. Škoda, přeškoda cenných informací, o to cennějších v naší uspěchané době je to, že někdo již něco objevil a jiní z toho mohou mít prospěch.

Naštěstí již dávno máme psané slovo a tisk a tedy možnost podělit se s více lidmi o svoje dojmy, třeba, v tomto případě dojmy z vlastní četby. Naštěstí je tolik krásných a duchovně přínosných knih, článků a jiných textů. Nemusíme psát nějaké odborné recenze. Stačí uvést název knihy (článku, stati, básně...) a jméno autora, případně několik informací o něm a vlastní názor na obsah textu (něco jako „co mi to přineslo, případně proč).

A tak:

***Od tohoto Poutníka
pravidelná rubrika,
koho co z knížek zaujme,
ať to napsat pospíchá.***

***Na světě je mnoho čtení,
na všechny knihy času není.
Kdo co dobrého objeví
ať se s námi podělí.***

***Uvede jak psáno shora
název knihy, autora.***

*K tomu svůj postřeh proč je živá,
jakou poklad kniha skrývá.*

Jarmila

Brian L. Weiss

Mnoho životů, mnoho mistrů

(s použitím informací z Wikipedie napsal Pavel Sedlák)

O vánocích jsem se konečně dostal k četbě knihy "Mnoho životů, mnoho mistrů", kterou jsem měl snad přes rok odloženou "až budu mít trochu času".

V knize "Mnoho životů, mnoho mistrů", píše Brian Weiss o zlomu ve svém životě, který nastal když léčil úzkostné stavy své pacientky "Catherine". Catherine při hypnotických terapiích prožívá traumatické zkušenosti ze svých minulých životů. Důsledkem je nejen rychlé zlepšování zdravotního stavu pacientky, ale také pozoruhodný duchovní přerod terapeuta, který je nečekaným průběhem terapie přiveden ke změně svého materialistického životního názoru.

Tato kniha nevyniká fabulací, nebo literárním zpracováním, spíše se pohybuje na hranici literatury faktu. Je románem, který napsal sám život, dobrou zprávou o tom, že náš vesmír a naše psychika má své skryté rozměry.

Brian Leslie Weiss (* 6. listopadu 1944) je americký psychiatr, hypnotherapeut a spisovatel, který se zabývá regresní terapií, reinkarnacemi, progresí do budoucích životů a životem lidské duše po smrti těla. Byl zřejmě jedním z prvních lékařů, kteří se začali regresní terapií a reinkarnacemi zabývat z vědeckého hlediska. Vystudoval univerzitu v Yale, byl vedoucím psychiatrického oddělení v Mount Sinai Medical Center, Mirami.

Dnes žije se svou ženou Carol v Miami na Floridě, kde píše a vede veřejné semináře a workshopy týkající se reinkarnace.

Česky vyšly knihy:

Mnoho životů, mnoho mistrů (Metafora 2012, [ISBN 978-80-7359-366-7](#))

Minulými životy k uzdravení (Metafora 2013, [ISBN 978-80-7359-353-7](#))

Jedna duše, mnoho těl (Metafora 2012, [ISBN 978-80-7359-368-1](#))

Zázraky se dějí: Transformační léčba, síla vzpomínek na minulé životy
(Společně s Amy E. Weissovou, Metafora 2013, [ISBN 978-80-7359-370-4](#))

Jen láska je skutečná (Metafora 2017, [ISBN 978-80-7359-552-4](#))

Hledáme

Studujete nebo máte vystudovanou vysokou školu se zaměřením na religionistiku, teologii, psychologii, sociální vědy nebo podobné obory? Zajímá vás sféra liberálního náboženství a chcete si přivydělat? **Pak nás prosím kontaktujte na unitari@email.cz.**

Hledáme externího asistenta / asistentku pro spolupráci s Náboženskou společností českých unitářů na odborných úkolech spojených s duchovní oblastí, práce by byla vykonávána v brněnské obci. Například v oblasti pastorační práce, přípravy a administrace grantů, přípravy tematických přednášek pro veřejnost, v ediční a publikační sféře, v oblasti prezentace včetně s tím spojené administrativy. Pokud je vám blízká smysluplná, samostatná tvůrčí práce a svobodomyšlná víra se světovou i českou tradicí, neváhejte a zašlete nám svůj životopis spolu s motivačním dopisem. Nabízíme činnost na dohodu o provedení práce pro delší časový úsek (půlroční či roční období, případně i dlouhodoběji). **Předpokládaný nástup:**

3./2018. Více informací získáte na unitari@email.cz

PROGRAM NA MĚSÍC LEDEN 2017

Úterky 17:30 až 19:30 Staňkova 18a

2.1. 9.1. 16.1. 23.1. 30.1.

ZPĚV duchovních písní a manter, MODLITBA,
zdravotní cvičení, ČCHI-KUNG

Středy 17:00 až 19:00 Staňkova 18a

3.1. *Rev. Mgr. Jarmila Plotěná*: – ZDRAVOTNÍ CVIČENÍ
A MEDITACE

10.1. SETKÁNÍ NAD INSPIRATIVNÍM TEXTEM

17.1. *RNDr. Ludmila Čermáková* – LÉČENÍ DRAHÝMI KAMENY

24.1. *RNDr. Milan Lustig* – TAJEMSTVÍ VELKÉHO MĚSÍCE a jiné
úkazy na obloze

31.1. *Rev. Mgr. Jarmila Plotěná* – ZDRAVOTNÍ CVIČENÍ
A MEDITACE

Čtvrtek 18:30 Staňkova 18a

11.1. Setkání společnosti A. Kardec (*vede Josef Jackulak*)
POSTIŽENÉ DÍTĚ

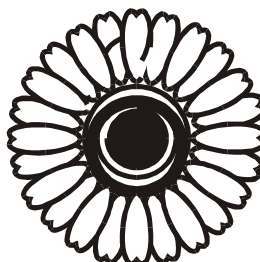
Pátky 17:00 až 19:00 Staňkova 18a

5.1. *Rev. Mgr. Jarmila Plotěná* – NOVOROČNÍ VIA LUCIS
– shromáždění k novému roku

12.1. *Bc. Pavel Marčík, DiS* – KŘESŤANSTVÍ A SÁI BÁBA
– osobní svědectví

19.1. *Magda Pulicarová* – Otazníky nad ČÍSLEM 8

26.1. *RNDr. Milada Škárová* – Kudy kudy cestička (nejen) rokem 2018?

PROGRAM NA MĚSÍC ÚNOR 2018

Úterky 17:30 až 19:30 Staňkova 18a

13.2. 20.2. 27.2.

ZPĚV duchovních písní a manter, MODLITBA,
zdravotní cvičení, ČCHI-KUNG

Středy 17:00 až 19:00 Staňkova 18a

7.2. *Rev. Mgr. Jarmila Plotěná:* – ZDRAVOTNÍ CVIČENÍ
A MEDITACE

14.2. SETKÁNÍ NAD INSPIRATIVNÍM TEXTEM

21.2. *Rev. Mgr. Jarmila Plotěná:* – ZDRAVOTNÍ CVIČENÍ
A MEDITACE

28.2. *Otmar Habrle:* JAPONSKO, STALIN A JEHO VÁLEČNÝ ŠPION

Čtvrtek 18:30 Staňkova 18a

8.2. *Setkání skupiny Allan Kardec:* PÝCHA

Pátky 17:00 až 19:00 Staňkova 18a

2.2. *PhDr. Bohumil Sláma:* UNITÁŘSTVÍ A NEOMODERNISMUS

9.2. ŽIVOT JE JAKO KAPKA ROSY...vzpomínka na br. Bohumila
Housera

16.2. *Rev. Mgr. Jarmila Plotěná:* LÁSKA A SEBELÁSKA

23.2. Valné shromáždění Obce unitářů v Brně

www.unitaria.cz/brno; unitaria.brno@seznam.cz

Obec unitářů v Brně vydává dvouměsíčník "Poutník" obsahující původní články členů a přátel Unitarie, články z historie unitářství, poezii, aktuality i zábavu.

Pokud si přejete tento program nebo časopis "Poutník" dostávat e-mailem, sdělte vaši e-mailovou adresu v kanceláři Obce unitářů v Brně.

Redakční rada: Rev. Mgr. Jarmila Plotěná, Bc. Daniel Novotný,

Ing. Dalibor Halouzka, Ing. Ivan Sommer, Ing. Pavel Sedlák

Za obsah článku nese odpovědnost jeho autor.

MK ČR E 16083